

Sala i Martín: 'Això és insuportable'

Entrevista sobre els temes de més actualitat: podrà pagar Alemanya? Amb la crisi la independència és més a prop? La Generalitat pot fer més que no fa?



Entrevistar [Xavier Sala i Martín](#) (@XSalamartin) és molt profitós, car hi aplica l'eficàcia que predica. No hi sobra cap frase. Totes les respostes van directes al gra. No hi ha mitges tintes. En una situació com l'actual, en què la majoria divaga, la claredat és d'agrair. Hem triat un titular que resumeix l'essència de l'entrevista: 'Això és insuportable', però en podríem haver seleccionats molts més. De crítics de les mesures de Rajoy: 'Apujar l'IRPF no farà sinó deprimir l'activitat econòmica aquests dos anys vinents.' De profunds: 'Aquí, la mentida no es castiga.' De diàfans: 'Caldria eliminar les subvencions que reben els partits polítics.' De memòria històrica recordant Jefferson: 'Quan un rei espren els seus ciutadans, aquests tenen la necessitat i l'obligació d'anar-se'n.' Això n'és un petit tast. A l'entrevista, hi trobareu opinions sobre tot: la Xina, Alemanya, l'euro, com la Generalitat podria fer les coses més fàcils...

— Dieu a Twitter que les mesures presentades pel govern de Rajoy són una immoralitat...

—Home, un impost del 56% és una immoralitat, sobretot si tenim en compte que és un impost sobre la renda. És molt senzill: un empresari paga 100 a un treballador. D'aquests 100, cal restar-ne un 28,3% de la seguretat social. Te'n queden 71,7. Tot seguit cal restar-ne el 56% de l'IRPF, que ara han apujat. Te'n queden 37. I, finalment, quan fas servir aquests diners, quan per exemple et compres una Coca-Cola com aquesta, no t'ho quedes tot, perquè has de pagar l'IVA. D'aquells 100, n'acaben restant 30. Aleshores penses: amb els 70 que es queda el govern se suposa que, com a mínim, m'ha d'ofrir uns serveis bestials. És a dir, que jo vagi a l'hospital i em tractin com un rei, que les autopistes siguin fantàstiques i de franc, etc.

— No exactament així...

—Mira, amb aquests diners fan aeroports sense ningú, autopistes que no van enlloc, TGV per a dinou persones, etc. Es queden el 70% dels teus diners i et donen això. Vet aquí què fan amb els teus diners. Jo en dic immoralitat.

— Apujar l'IRPF és una mesura necessària, fins i tot en el cas que aquests diners es gestionessin millor?

—D'entrada, és una altra mena d'immoralitat, perquè van prometre just la contrària. El PP s'ha cansat de prometre, en el punt número 2 i el punt número 5 de la part econòmica del seu programa electoral, que no s'apujaran els impostos. Però és que, a més, deia que els rebaixaria perquè així es creava activitat econòmica i s'acabava recaptant més. De la qual cosa es dedueix que si apuges impostos, acabes recaptant menys perquè col·lapses l'activitat econòmica. N'hauríem d'estar tots plegats fins al nas de veure'ns envoltats de polítics que diuen mentides. En un país seriós, les promeses compten.

— La impunitat de la mentida...

—Exacte. Aquí la mentida no es castiga. Això demostra que les campanyes electorals, a banda de costar molts diners, són inútils i, per tant, caldria eliminar-les. I les subvencions que reben els partits, també, perquè figura que són perquè les seves propostes arribin als votants i no per difondre mentides. Per què no creem una oficina de defensa del votant que pugui sancionar quan no es compleixen les promeses? Sense anar més lluny, ara s'ha demostrat que els famosos braçalets de l'equilibri eren una mentida. L'empresa rebrà una sanció milionària. Que facin igual amb els partits i sancionin els que fan promeses que no es compleixen. Les decisions polítiques són molt més importants que no pas els braçalets.

— En aquest cas, creieu que és el PP que ha mentit o és que, simplement, Rajoy no mana?

—Això, no ho sé. La meua sospita és que ja sabien que hi havia un dèficit més gran que no el que es deia; que no era del 6%, sinó del 8%: de 80.000 milions en comptes de 60.000. I ho han fet servir d'excusa per poder anar contra la seva filosofia, exposada en el seu programa. Però resulta força increïble que, en descobrir que les dades són pitjors que no esperaven, també descobreixin que la seva teoria de rebaixar impostos per crear activitat econòmica no és vàlida. Només m'ho explico per una trucada de la senyora Angela Merkel.

— Tornem al principi. Sigui com sigui, aquestes mesures són les que toquen?

—N'hi ha moltes i diferents. N'hi ha que sí. N'hi ha que no. Les d'aprimar l'estat s'han de fer, clarament. No podem tenir tants funcionaris i no podem tenir tants subsidis. Que algú m'expliqui per què l'associació d'empresaris cobra subsidis! I els partits. I els sindicats. I per què tenim Correus? Has rebut cap carta aquests últims trenta dies?

— Factures...

—Sí, factures i propaganda dels partits quan toca. Res que no puguis rebre per correu electrònic. Correus es va inventar al segle XIX quan no hi havia email ni Whatsapp i aleshores tenia sentit que fos un servei públic. Però ara ja no. Pensem des de zero i deixem d'inflar la vaca fins que rebenti, perquè no tenim tants diners.

— **Què més: apujar impostos?**

—Apujar impostos no funcionarà. Sobretot si dius que l'apujada durarà dos anys. Una empresa que no sigui a borsa aquests dos anys vinent no donarà dividends. Els donarà tots d'aquí a tres anys i així no pagaran impostos. I llestos. Mira si és fàcil. I qui se'n beneficiarà? Els rics, no els pobres. I les empreses que sí que són a la borsa donaran dividends en forma d'accions, que no cotitzen, durant dos anys. I tot això, legalment. Per tant, aquesta mesura únicament deprimirà l'activitat econòmica aquests dos anys següents. Queda molt bé dir que apuges impostos als rics, però tots els rics de veritat se'ls saltaran i en cap cas no es recaptaran els sis mil milions que va dir el ministre Montoro.

— **Llavors, què s'ha de fer?**

—Primer, reduir el dèficit. Això s'ha de fer. No hi ha alternativa. La discussió és com fer-ho. Si guanyes 100 només en pots gastar 100. I si te'n gastes 120, algú t'ha de deixar aquests 20. I ara, a l'estat espanyol, ningú no li vol deixar diners. Per tant, no hi ha alternativa i ha de deixar de demanar préstecs.

— **De moment els tipus es mantenen...**

—Sí, Espanya té ara uns tipus acceptables perquè hi ha la garantia del Banc Central Europeu amb Alemanya a darrere. Però el dia que els alemanys se'n cansin, la prima de risc espanyola es dispararà i aleshores caldrà reduir els 80.000 milions de dèficit no fins als 60.000 milions pactats ara amb Europa, sinó fins a zero. I en vint-i-quatre hores. Aleshores hi haurà una catàstrofe i ja veuràs si parlarem de retallades. Per tant, més val que anem reduint el dèficit. No hi ha cap més opció.

— **I com s'ha de fer?**

—A banda d'aprimar l'estat, hi ha més mesures, de les quals no es parla: fomentar el creixement econòmic, la innovació, que que vol dir empènyer i induir tots els qui ara són al carrer a innovar i a produir iniciatives pròpies. Que treballin pel seu compte, que obrin negocis, en comptes de treballar per a altri.

— **D'acord, però si no es fa és que no deu ser tan fàcil i, a més, deu costar diners...**

—O no. Mira, primera mesura: traiem totes les barreres. A Austràlia, per fer una empresa, necessites una hora. Aquí costa tres mesos. Hi ha un rànquing del Banc Mundial, que es diu 'Doing business'. Aquest rànquing mesura les dificultats a l'hora de crear una empresa, de tractar amb l'administració, de pagar impostos, de contractar i despatxar treballadors, etc. Hi ha dos-cents països i Espanya és el 126. El 125 és l'illa de Tonga. I arreglar això no costa ni un duro. Hem anat aixecant barreres un any i un altre, subsidis injustificats, protocols, convenis..., que ara s'han de treure. Repensar l'estat de zero. Ara ja no som rics i no ens podem permetre tanta panòplia.

— **Abans parlàveu d'innovació...**

—Això és molt important i els governs d'aquí també s'equivoquen, en això. Per exemple, han fet a tot arreu parcs tecnològics, de telecomunicacions i biomedicina. No hi ha dos sectors més ben finançats sinó aquests. Les farmacèutiques es gasten una quantitat de diners inimaginable en biomedicina i al darrere resulta que hi ha d'anar la Generalitat a subsidiar-la. Això és molt car. I després mires com funciona l'economia i el país i t'adones que qui ha d'innovar és el noi que té un restaurant. La innovació ha d'aparèixer en tots els sectors. L'home que més diners ha guanyat d'Espanya ho ha fet amb el sector més antic de la història, que és el tèxtil, innovant, reestructurant l'empresa i inventant Zara.

— **És un cas excepcional...**

—Més exemples: en el cafè, Nespresso i Starbucks; en el circ, quants anys fa que hi ha circ? Doncs un saltimbanqui que feia malabars als semàfors s'inventa el Cirque du Soleil eliminant els lleons i cercant una altra mena d'emocions. Tothom ha d'innovar. La clau és entendre que competir no no vol dir fer-ho tot més barat. Un bar no serà més competitiu venent una Coca-Cola més barata, sinó oferint alguna cosa diferent que la resta de bars del costat. I, d'això, se'n diu innovar.

— **I els nostres governs, no ho veuen clar...**

—Confonen innovació amb investigació i donen subsidis a les gran farmacèutiques –que s'con plenes de diners–, intenten competir amb Silicon Valley, etc. I d'aquí, no en surt res.

— **De la crisi, ens n'hem de sortir nosaltres sols, doncs...**

—Naturalment. Els governs no t'ajudaran i no t'han d'ajudar. El que han de fer és apartar-se i, en tot cas, promoure aquesta innovació, la del restaurant, per entendre'ns. Això sí. Cada vegada que veig que el govern dóna diners perquè Ryanair no se'n vagi, em fa mal. Per què hem de pagar perquè vingui Ryanair? Si li interessa ja vindrà i, si no, doncs no.

— **Mas diu que hem de fer els deures perquè, si no, Espanya ens intervindrà, i que l'any 2013 podria començar a ser l'any de la recuperació...**

—Tot això pot ser, però jo, de futurologia, no en tinc ni idea.

— **Però sembla clar que els catalans sofrim les retallades per partida doble: ara Mas i ara Rajoy...**

—Efectivament. El problema és que som com som. La sobirania del nostre país és repartida: una part aquí, una part a Madrid i una part a Europa. Ens vam vendre l'ànima al diable per moltes coses, com per exemple deixant escapar el concert econòmic a l'hora de signar la constitució. I l'estat espanyol també s'ha venut l'ànima al diable atenent la política monetària europea. I, efectivament, hi ha moltes eines que un país normal té i que nosaltres no tenim.

— **Aleshores, el govern català què pot fer?**

—En qüestió monetària, res. En l'àmbit fiscal, molt poc. Ha de retallar, sí, això és un fet, pel que dèiem abans, perquè si gastes més que no tens has de demanar diners a algú i aquest te'ls farà tornar a uns interessos obscens. Però s'ha de retallar de manera eficient. És a dir, amb mentalitat de creixement econòmic: demanant-nos què podem fer per créixer? I tornem a allò que dèiem abans de la innovació en tots els sectors. Ara ens limitem a retallar i a castigar els presumptes culpables. Parlem de repartir el cost de la crisi, de si la paguen els uns o els altres, i es parla poc de la manera de sortir del forat, de l'agenda de creixement.

— **Quina ha de ser l'agenda de creixement?**

—Hi ha una part important d'aquesta agenda que són les inversions en infraestructures, però aquestes inversions ja ens han dit que no les tindrem. Però n'hi ha una altra que sí que la podem controlar: la que fa referència a la regulació i que en bona part sí que controla la Generalitat. I tornem a la mateixa: el primer punt de l'agenda hauria de ser eliminar totes les barreres que impedeixen la formació d'ocupació i que frenen la innovació de les empreses de tots els sectors. I això no costa tants diners! El govern ha de deixar de pensar en termes de 'en què em puc gastar aquests diners per fer no sé què que creï ocupació'. No, que gastis poc, elimini dificultats i faciliti i

ajudi que el país innovi tot sol. Perquè el país és millor que no es pensa. Hi ha molt a fer a cost molt baix.

— **Teniu cap proposta concreta?**

—Home, sí, te'n diré una, però és molt impopular.

— **Bé, endavant...**

—Eliminar, per exemple, totes les regulacions ambientals que hem posat aquests últims anys.

— **Home... I això hi ajudarà?**

—Per fer una empresa, en segons quins sectors, avui has de fer comptabilitat de residus. I per fer segons què, has de mesurar les emissions de CO2. Això és caríssim i ara com ara és una dificultat que no ens podem permetre. El Canadà ja ha sortit del protocol de Kyoto. Per què hi hem de ser nosaltres? És molt car. Els beneficis, els tindrem d'aquí a cent anys i ara, a més, donem una quantitat enorme de subsidis a empreses que es dediquen a això perquè a algú se li va ocórrer que les energies renovables eren el futur. Quan seran el futur, ja les comprarem barates; quan les inventin els coreans, que en això són millors. Hi ha moltes barreres, com aquestes, que ens hem anat posant cada any i que ara que som pobres ens tenen ben lligats.

— **Hum..., més coses que pot fer el govern català. Tancament de caixes?**

—No, impossible. La clau de la caixa, la tenen els espanyols. El 50% de l'IRPF que recapta la Generalitat passa abans per la seva caixa. El cop de ribot d'en Guerra a l'estatut va eliminar l'agència tributària catalana i, per tant, la clau de tots els diners la tenen ells. No podem fer un tancament de caixes perquè no recaptem res. Per això és important el concert econòmic.

— **Un concert econòmic que Rajoy es nega a donar. El batlle de Vic diu que, justament per tot aquest context, la independència la veurem d'aquí a dos o tres anys...**

—El que, a mi, em sorprèn és que els espanyols amb visió no ho vegin, això. Hi ha d'haver algú a Espanya que digui: 'Escolta, si continuem per aquest camí, els catalans se'n van.' El sentiment antiespanyol i el sentiment independentista, tots dos, són cada vegada més forts i majoritaris. Els espanyols haurien de recordar la declaració d'independència dels Estats Units de 1776, escrita per Thomas Jefferson. Era una independència fiscal, que diu alguna cosa com: 'Quan un rei espreme els seus ciutadans, aquests tenen la necessitat i l'obligació d'anar-se'n.' És a dir, quan els anglesos van collar massa, els nord-americans se'n van anar. Algun espanyol intel·ligent ho hauria de veure.

— **La veurem aviat, doncs, la independència?**

—Dependrà de si hi ha cap espanyol intel·ligent que s'adoni de què passa. Si continuen com fins ara, són una fàbrica d'independentistes, perquè això és insuportable.

— **Serem un estat viable en aquest context de crisi?** —I tant! Saps quin és el país més pròsper, més ric i més competitiu del planeta Terra?

— **Hmmm...**

—Un país que té quaranta mil quilòmetres quadrats, exactament igual que Catalunya. Té set milions d'habitants, igual que Catalunya. És envoltat de potències violentes al llarg de la història, igual que Catalunya. És un país que es diu Suïssa. És el més ric del món, el número u en les llistes de competitivitat i no té ni accés a mar. En aquest mateix context de crisi, Catalunya podria ser igual, un estat perfectament pròsper i competitiu.

— **Les bales contra la crisi s'acaben, dieu en un article. Però també dieu que en resta una, la del Banc Central Europeu...**

—Sí, però el Banc Central Europeu té Alemanya al darrere. Tot depèn d'Alemanya. Passa que com que Alemanya comença a caure, paradoxalment resulta que ara comença a estar d'acord que el Banc Central Europeu hi intervingui, cosa que els estats del sud d'Europa fa mesos que demanen.

— **Alemanya caurà?**

—Les pròximes dades faran veure que és al llindar de la crisi, si és que ja no hi és de ple. Per això ara als alemanys els interessa que s'imprimeixin euros i tenir un euro dèbil, cosa que afavoreix tots els països, perquè promou l'exportació. Però pot haver-hi una catàstrofe sense precedents.

— **Com?**

—Tot el sistema es basa, al final del dia, en el fet que Alemanya ho salvi tot a l'últim moment. Tots els deutes. I de moment ningú no es fa la pregunta tabú: ho podrà pagar tot Alemanya?

— **I si no pot?**

—Catàstrofe. Tot Europa se'n va en orris. El Banc Central Europeu és una solució sempre que Alemanya l'apuntali. Amb xifres: Espanya i Itàlia han d'emetre un deute d'1,4 bilions d'euros en tres anys. Si aquest deute acaba essent insolvent, és a dir, que Espanya i Itàlia acabin essent insolvents, aquest deute fa un forat al Banc Central enorme. El capital del Banc Central Europeu són 70 milions d'euros. Si una empresa de 70 milions té un forat de deutes impagats d'1,4 bilions és evident que s'ha de recapitalitzar. I qui ho haurà de fer? Tothom confia en Alemanya. Però, i si Alemanya no pot pagar?

— **Això pot passar, d'aquí a tres anys?**

—Oi tant que pot passar! El meu pròxim article es titularà precisament així: 'La pregunta tabú: Alemanya ho podrà pagar?'

— **Glups!**

—Potser sí que Alemanya tindrà prou diners, però té un problema de gent gran i de pensions com nosaltres. Molt greu. Per això més val que ni Espanya ni Itàlia es declari insolvents.

— **Ho pinteu prou negre... I la Xina?**

—La Xina no ens traurà mai de la crisi ni ens salvarà. Ara mateix hi acaba d'esclatar la bombolla immobiliària i caldrà veure si això l'enfonsarà, i a quina velocitat, o si simplement en comptes de créixer un 10%, creixerà un 7%. Però la Xina no importa res: exporta i estalvia. Per tant, no ens salvarà.

— **I els famosos eurobons ens poden ajudar? Cap esperança?**

—No són necessaris. Es pot arreglar sense eurobons. Són una mala idea. Imagina: tu i jo som germans i demanem crèdits, però el banc veu que tu ets un cràpula i passes les nits a Luz de Gas rebentant-te tot el que ingresses i jo sóc un noi que estalvia i acumulo patrimoni. A mi, el banc em posarà un tipus d'interès baix i a tu, lògicament, un tipus més alt, perquè ets un risc. Però si resulta que com que som germans els crèdits van a mitges, què passa?

— **Que et queixaràs.**

—Sí. I si són crèdits separats, a tu et posaran un tipus del 10% que farà que et controlis perquè, si no, no podràs pagar. I a mi, m'induiran a gastar més perquè l'interès serà molt baix. I això és el que volem, i potser fins i tot un dia coincidirem a Luz de Gas. I sense que hi hagi hagut eurobons, el que ha passat a Europa és exactament això, que els uns han gastat allò que no tenien i els altres han sabut estalviar millor. Durant deu anys el grecs han tingut uns tipus d'interès alemanys i s'han endeutat massa. I mira com ha acabat. Amb eurobons accentuariem més aquesta situació que ens fa anar pel mal camí.

— **Alemanya, la Xina... I els Estats Units?**

—Els sí que ens podrien salvar, però ara també passen un mal moment, perquè políticament són incapaços de prendre mesures per controlar el dèficit. El congrés i el senat es veten mútuament i no s'avança. S'han encallat. Però no perdem de vista que malgrat el moment que passen, continuen essent el país més segur del món. Hi cau Lehman Brothers i, paradoxalment, la gent diu: la catàstrofe serà tan gran a tot el món que no podem fer res millor que portar-ho tot als Estats Units... Els Estats Units poden ser una esperança, però cal esperar.

— **Per acabar comentem dues de les vostres últimes piulades. La primera diu que la pesseta és l'apocalipsi i l'euro l'hecatombe.**

—Cada dia es parla més de la desaparició de l'euro i, per extensió, d'una tornada a la pesseta o de tenir dos euros diferents, el del nord i el del sud. Seria indesitjable, però ja no és cap bogeria. Jo vaig anar sempre contra l'euro. Repassant escrits meus, l'any 1991 escrivia emfàticament contra l'euro. I ho deia perquè considerava que, si no hi havia unió fiscal en una unió monetària, podia acabar passant això que ha passat: que s'endeutin els uns més que no pas els altres, s'hagin de rescatar i al final es trenqui tot. Ara, dit això, en aquests moments seria una mala idea tornar enrere. Això és com una truita: un cop la tens feta, ja no pots recuperar els ous. Has de quedar-te amb la truita. Per tant, ara seria un suïcidi intentar recuperar la pesseta. Hem d'aguantar a l'euro.

— **I la segona: l'engany del rei a l'hora d'ensenyar els seus comptes...**

—Molt senzill: tu cobres cent; és el que et paga l'empresa. El rei cobra vuit milions, però diu: bé, sí, però tot no és per al rei. Tres milions són per a les despeses de la casa, dos milions són per als treballadors de la casa, cent mil són per al nen, 350.000 són la setmanada de les nenes, etc. Per tant, al final, el salari del rei resulta que és només de 140.000 euros. Si tu fas igual, i del teu salari, te'n descomptes les despeses de la casa, gas, electricitat, aigua, les setmanades dels nens, el salari de la minyona, etc, al final et surt un salari negatiu! Això ho fan per fer veure que el rei ens surt barat en relació amb els altres reis que corren per Europa. Però això no cola. I atenció, aquests vuit milions són els que van directament al rei, imaginem-los en un sobre, perquè després l'estat li paga seixanta milions addicionals per cotxes, viatges, seguretat, etc, perquè és un cap d'estat i això figura que no s'ha de comptar. Un gran engany, mirem-ho com vulguem.

5 gener 2012

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)